

קונטרס

טעם זקנים

שיחות התחזקות בעבודת השם
ע"ד הסלולה של
רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע

מאת הרה"ח
ר' לוי יצחק בענדער ז"ל
מתובל בסיפורי עובדות מאנ"ש מדורות הקודמים
מתורגם ללשון הקודש
פרשת נח (ב) שנת תשל"ה

ט

מבין
טעם
זקנים
שיחותיו של
רבי לוי יצחק בנדר ז"ל

תוכן השיעור

ושמור צאתנו וכוואנו...
קביעות עתים לתורה
יש 'סדר' למשנה...
כי איש כשר הוא ענין אחר לגמרי
'שמה' יהיה מה לראות
ה'שחור' שלי יפה ממנו...
אל תבט אל מראהו
תכלית חכמה - תשובה ומעש"ט
הכנסתי בכס הרבה אמת
דיבור בדעה
שכל הנקנה

לב טהור ברא לי
דיבור של אמת
אילמלא לא אתינא אלא למישמע דא די
וחוק לנערוותיה
וכי יפקוד מה אשיבנו
להכיר את מקומו
מוסר דינו לשמים...
נצחון אינו סובל האמת
לילות הזהב
עיקר השתוקקות של השי"ת אל האמת
איך שעושים - עושים...

כל הזכויות שמורות

שער ועימוד: י. גרוס

0527644765

הערות והארות מתקבלות בחפץ לב, נא להתקשר אל:

יוסף מענדל האס, מאנסי ארה"ב

(מארה"ק: 0548-432-460) 1-845-200-0443

לקבלת הקונטרס וכן ההקלטה (MP3) של השיעור, יש לפנות דרך האימייל:

Rlyb148@gmail.com

לתרומות והפצה בלבד:

0548432460

bn5710048@gmail.com

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה

טייפ מס' 56

לב טהור ברא לי

(חסרה ההתחלה) - - הקב"ה ברא 'חלל הפנוי'! ה'אור' היה 'אין סוף', לא היה מקום ל'בריאה', הקב"ה צמצם את ה'אור', ונהיה 'חלל הפנוי', ושם נהיה ה'בריאה'! - כך הרבי אומר שם".

וממשיך הרבי: שכך גם אצל כל אחד, הלב הוא 'חלל', וכשהלב לא נטמטם ב'מחשבות רעות' - אומר הרבי - הרי זה 'בריאה'! ברם אם נטמטם - הרי זה 'קלקול הבריאה', 'טמטום הלב'!

למדים אנו, שהלב הוא 'חלל', ששם נמצאת ה'בריאה' חדשה!

הערות ומראי מקומות

א. עי' תו' מ"ט אות א': פי קדם הבריאה היה אור הקדוש-ברוך-הוא אין סוף, ורצה הקדוש-ברוך-הוא שיתגלה מלכותו, ואין מלך בלא עם, והצרך לברא בני אדם שיקבלו על מלכותו ... וצמצם את האור אין סוף לצדדיו, ונשאר חלל פנוי, ובתוף החלל הפנוי, ברא העולמות... ועי' גם תו' ס"ד בתחלתו.

ב. תו' מ"ט שם: ... נמצא כשאדם חושב מחשבות טובות בלבו, איך לעבד את השם יתברך, בזה נעשה לבו בבחינת "צור לבבי", ובבחינת: "ולבי חלל בקרבי", שבתוף החלל יתגלו פעולותיו ... וכשחושב מחשבות רעות הוא מטמטם הלב, בבחינת ערלת לב, ומקלקל את הבריאה...

כשאנו מבקשים מהקב"ה: "לב טהור ברא לי"³, הכוונה ב'ברא' - שכאשר הלב נקי ממחשבות רעות, והוא חושב רק מחשבות טובות בלבד, אזי נעשה בריאה חדשה! אזי הלב 'חלל', ויש שם 'בריאה'!

כמו שבתחילת הבריאה היה 'חלל הפנוי', ושם נהיה ה'בריאה', כן הדבר אצל האדם: כשהלב נקי מ'מחשבות רעות' אזי הלב 'פנוי', 'חלל הפנוי', ושם יש 'בריאה' חדשה! — "לב טהור - ברא לי"!

דיבור של אמת

(באמצע לימוד בליקוטי מוהר"ן תו' קי"ב) ^ד "רק הכסיל בחושך הולך", ולא יראה הפתחים לצאת, והוא אסור וקשור שם, ולא יתנו לו לצאת, עד אשר יזכה לדבר דיבורי אמת לפני ה', אזי הדיבורים מאירים, וה' אור לו!"

בשעה שהוא 'שם' — אומר הרבי - אזי הוא 'כסיל בחושך הולך', הוא אינו רואה את הפתח היכן לצאת, הוא קשור שם, 'אסור וקשור שם', איננו יכול לצאת, עד אשר יזכה לדבר דיבור של אמת לה', הדיבורים יאירו לו, וה' אור לו!

הערות ומראי מקומות

ג. תהלים נ"א י"ב.

ד. העתק מליקוטי מוהר"ן שם השייך לעניינינו: הנה ידוע פי "סביב רשעים יתהלכון" (תהלים י"ב), פי הסטרא אחרא מסבבת הקדשה ... וכאשר יעורר רוחו לשוב אל ה', קשה לו מאד להתפלל ולדבר דבורים לפני ה', פי הן מסבבין אותו מכל צד, לכל אחד לפי ענינו ... פי באמת יש שם פתחים הרבה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא לח: מנחות כט:): 'הבא לטמא פותחין לו, יש לו פתחים הרבה'. וכיון שנגמץא שם פתחים, היה יכלת לצאת. רק הכסיל בחושך הולך (קהלת ב'), ולא יראה הפתחים לצאת, והוא אסור וקשור שם, ולא יתנו לו לצאת, עד אשר יזכה לדבר דיבורי אמת לפני ה', אזי הדיבורים מאירים, וה' אור לו פנ"ל ...

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה

התורה הזו היא התעוררות עצומה לעניין שצריך "לדבר דיבורים להשם יתברך", וזה יעורר אצלו את ה'דיבור של אמת', עד אשר יואר לו, ויוכל לצאת מן ה'חושך'!

והרי, כל אחד מונח בהבליו, מה שבאמת אין לספר מזה אחד לשני! רק צריך לדבר 'בכלליות' – שצריך לרחם על עצמו, לזכור מהתכלית! אולם לספר אחד לשני? רק להשם יתברך אפשר לספר כל לבו!

הרבי אומר, צריך לדבר לפני השם יתברך, 'כמו לידיד טוב באמת'! – צריך להשיח לפני השם יתברך הכל, הכל! הכל!

אחד שלא משיח הכל לפני השם יתברך, הוא יכול להיות ממש 'צדיק' – אבל יהיו אצלו דברים שהוא לא שב עליהם בתשובה!

כאשר הוא מדבר 'דיבורים' לפני השם יתברך, הרי הוא עושה 'תשובה', ותשובה מועילה על כל דבר! ברם אם הוא לא משיח את הכל, יכול להיות שיהיה ממש 'צדיק', ועל דבר פלוני הוא לא שב בתשובה!

הערות ומראי מקומות

ה. עי' ברכות דף ל"ד ע"ב: חציף עלי מאן דמפרש חטאיה שנאמר (תהלים ל"ב א') אשרי נשוי פשע כסוי חטאה.

ו. עי' כוכבי אור - אנשי מוהר"ן אות ד': ...ובאמצע השיחה לקחו אדמו"ר ז"ל בנדין הקדושות סביב פתפיו (של מוהרנ"ת), וענה ואמר לו בזה הלשון: 'אין ווייטער סע זייער גיט, אז מע רעט זיך אויס דאס הארץ פאר ה' יתברך, הינו אזוי וויא מע רעט זיך אויס פאר איין אמת'ן גיטן פרינט' (ומעתה, טוב מאד אם אומרים את כל שבלב לפני ה' יתברך הינו כמו לפני חבר טוב אמת). ומנ"ד נכנסו אלו הדבורים בלבבו כאש בוערת ממש, והבין תכף שעל-ידי עצה זאת בודאי יהיה נעשה איש כשר פראוי, כי כל מיני מחשבות שייסבב הבעל דבר בדעתו וכל מיני מניעות שיימנעוהו, כלם יספר לפני השם יתברך ויבקש מאתו רחמים ותחנונים על כל דבר שיעזרו להיות פראוי לאיש הישראלי, ועל-ידי אלו הדבורים קרבו להשם יתברך בהתקרבות גדול מאד. (ועי' ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' צ"ט, וחיי מוהר"ן אות תל"ט: כלומר שקר עקר התפלה להשם יתברך בפשיטות גמור כתינוק לפני אביו, כאשר ידבר איש אל רעהו. ועלים לתרופה מכתב י"ב, ועוד).

אילמלא לא אתינא אלא למישמע דא די

בזוהר הקדוש כתוב, שהחברייא אמרו: אם לא היינו באים לעולם הזה – רק בכדי לשמוע 'דיבורים אלו', היה זה כבר מספיק! – כך כתוב בזוהר מספר פעמים¹.

היו אנשי שלומינו אומרים על ענין ההתקרבות לרבינו, אילולא היינו שומעים מהרבי, רק מהעניין של 'התבודדות', היה די לנו בזה!²

לשמוע דבר זה בלבד מהרבי, דבר יחידי זה, 'העצה להתבודד לפני השם יתברך' – היה די לנו בזה!

עם עצה זו יכול לזכות כל אחד לכך - כפי שהרבי אומר, הוא זוכה ל'דיבור המאיר', 'דיבור של אמת', ועם הדיבור הזה משתעשע השם יתברך!

כשהוא יתעקש בדבר זה – לדבר דיבורים לפני השם יתברך, ליישב דעתו עוד ועוד, אזי יעזור לו השם יתברך, הוא יזכה ל'דיבור אמת', על ידי 'דיבור אמת' כבר יואר לו, הוא כבר יראה בכל דבר את הדרך החוצה!

דבר זה צריך לדבר הרבה אחד עם השני, ולתת 'התחזקות' שנחזיק בדבר זה: לישא עיניו להשם יתברך³ – ה'ידיד טוב באמת', ולהשיח כל ליבו לפניו!

הערות ומראי מקומות

ז. הקדמת הזוהר דף ב' ע"ב: אַתָּא רבִּי אֱלֶעָזָר וְכִלְהוּ חֲבֵרִיָּא וְאַשְׁתַּחֲוִי קַמִּיהּ, בְּכוּ וְאַמְרוּ אֱלִמְלָא לָא אַתִּינָא לְעִלְמָא אֱלָא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי, וְעוּד.

ח. עי' ימי מוהרנ"ת אות ט"ו: וְכָבֵד יְדוּעַ אֲצִלְנוּ שְׁעַל כָּל דְּבֹר וְדְבֹר שְׁזָכִינוּ לְשִׁמְעַ מִפִּי הַקְּדוּשׁ ז"ל, אָנוּ צְרִיכִין לִמְדַּר כְּמָה פְּעָמִים: אֱלִמְלָא לָא אַתִּינָא לְעִלְמָא אֱלָא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי.

ט. מכתבי מוהרנ"ט ו', וז"ל שם: ... אַךְ אִם הֵלֵב אֲטוּם וְאִין מְלָה בְּפִינוּ, בְּבַחֲנִית אִין לִי פֶה לְדַבֵּר וְכוּ' שְׁאַמְרוּ וְצָחוּ הַקְּדֻמוֹנִים, אַז הֶעֱקַר לְשָׂא עֵינֵינוּ לְמָרוֹם, אֲשֶׁר זֹאת יִקָּר אֲצִלוּ יְתַבְרַךְ בְּלִי שְׁעוֹר, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי נְבִיאִים וּבְדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל...

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה ז

יוצא מכך, כל מה שאחד יותר קרוב להשם יתברך, הוא רק בגלל זה – בעבור שיש לו יותר התבודדות! הוא מדבר יותר דיבורים להשם יתברך! שאר הדברים הם כבר תוצאה של זה!

כשמדברים דיבורים להשם יתברך, לומדים יותר תורה, מרכיבים בעשיית מצוות, עושים יותר מצוות ומעשים טובים – הכל ממילא מתרבה!

אולם ה"עיקר שהכל תלוי בו" הרי זה רק: לדבר 'דיבור אמת', 'דיבורי אמת'! 'דיבורי אמת' נהיים רק מכך – שמדברים דיבורים להשם יתברך!

השם יתברך הוא 'מקור אמת', והוא מתאווה רק אל ה'אמת', "דברו לפני דיבורי אמת"^א!

לרבי היו כאלו תלמידים, כאלו צדיקים, כל אחד האיר 'כפי ערכו', שהרי בוודאי שיש 'כמה אמת': 'חלון'; 'אבן טוב'; ישנם סוגים רבים של 'אמת'^ב, ואמנם זה שייך לכל אחד!

הערות ומראי מקומות

י. ליקוטי מוהר"ן תו"ק"ב שם: ואמר לי אז, שעל ידי עצה זאת יכולין להיות איש כשר באמת כל ימי חייו, כי תמיד איה שהוא יכולין להחיות את עצמו ולהחזיק את עצמו על ידי זה, על ידי האמת שהוא אור השם יתברך בעצמו, אשר "גם כל חשף לא יחשיף ממנו", כי אין שום טמאה וסוּרָא אַחֲרָא בעולם, שלא יהיה שם פתחים לצאת משם. רק שאין רואין אותן, מחמת גודל החשכות שיש שם. אבל על ידי האמת, מאיר לו השם יתברך בעצמו, ויזכה לראות ולמצא פתח תקנה גם בעמק נפילתו, לצאת מאפלה לאורה, ולהתקרב אליו יתברך באמת תמיד.

יא. שם: ועקר הכוונה, שפאשר הוא משקע בתכלית התגברות החשך ... אזי עקר עצתו שימשיך עצמו להאמת, ויביט על האמת לאמתו, ויבקש רק האמת האמתית, וכנגד זה אין שום חשך וסבוב שיחשיף לו, כי האמת הוא השם יתברך בעצמו, והוא בחינת "ה' אורי". וכיון שה' אור לו, אין שום חשך שיחשיף אותו, ובודאי יזכה לראות הפתחים לצאת מהחשך, בבחינות "פתח דבריה יאיר מבין פתיהם"...

יב. שם: ... ומי שזוכה לבחינות אמת האמתית, אזי ה' אור לו... אף מי שעדיין לא הגיע למדרגה עליונה של אמת, ועל כל זה הוא במדרגה של אמת, אף כי אינו מאיר בעצמו, מאחר שלא הגיע לאמת הנכון, על

הרבי אומר כאן בתורה: כל אחד – כפי מדרגתו, רצונך להיות 'אבן טוב' (בחינת רבי)?! – לפחות היה 'חלון'!

גם ב'חלון' ישנם הרבה בחינות, 'חלון כזה', 'חלון כזה'!

וחוק לנערותיה

(ר' משה ביננשטוק: האם יש עניין שההתבודדות תהיה לפני שאר העבודות?) ה'התבודדות' היא באופן כזה, שהאדם צריך לראות בעצמו, שיהיה לו זמן שלא יבלבלהו! הוא צריך לבחור בעצמו!

כשזה כל תקוותו, 'בזה ובכא', צריך הוא לסדר לעצמו זמן, לבחור לעצמו זמן שבו לא יבלבלהו! 'היכן' שיותר טוב לו, 'מתי' שיותר טוב לו לעסוק בזה!

אי אפשר לומר לשני 'בשעה זו' או 'בשעה זו', אלא בחר לעצמך זמן שלא יבלבלוך! ומתי הוא זמן זה? זה כבר תדע בעצמך, כבר תראה בעצמך לעשות הטוב ביותר!

האם כדאי לבחור זמן שבו יכנסו ויקטעו את דיבוריך? בחר לך זמן שבו תוכל לישא עיניך להקדוש ברוך הוא, ושאף אחד לא יפריע לך.

לא שייך לומר אחד לשני! מתי שהוא מרגיש שיותר טוב לו – שם הוא כבר מוצא עצמו - - -

הערות ומראי מקומות

כל זה האמת הועיל שיוכל אחר להאיר בו, וגם בזה מדרגות וענינים ... כי יש שתי מדרגות, מי שהוא במדרגת אמת האמת, הוא מאיר בעצמו ... כי זה החלוק שבין אבן טוב לחלון, כי האבן טוב מאיר מעצמו, והחלון אין מאיר מעצמו, רק שדבר אחר כגון השמש וכיוצא בה יוכל להאיר בו ...

(רמ"ב: שמעתי שאומרים בשם ר' אברהם בן ר' נחמן שיש חילוק בין אחד שמתבודד בקביעות לאחד שמתבודד שש פעמים בשבוע?) זה מובן מדבריו!²

ר' אברהם בן ר' נחמן – ממנו לא יכולים היו לראות הנהגות, כמעט כל היום כולו הוא התבודד, בכל עת מצוא שוחח עם השם יתברך!

אפילו לימודו היה התבודדות! לעת זקנותו הוא כבר לא יכול היה ללמוד מתוך הספר (ראייתו כבדה עליו), הוא למד בעל פה, הוא התהלך ברחוב ולמד משניות, למד גמרא, למד שולחן ערוך, דיבר להשם יתברך, ושום אדם לא ידע מכך!

זאת ראו עליו – יהודי שדבוק בהשם יתברך בכל עת! האיש דבוק בהשם יתברך! הוא דיבר עם יהודי – ותיכף היה מקשר עצמו להשי"ת!

וכי יפקוד מה אשיבנו

צריך לחזור ולשנן את הדיבורים שהרבי אמר: "כמו לפני ידיד טוב באמת!". השם יתברך הוא ידידי הטוב באמת, בזה וכבא!

וכשהוא יתברך ישאל – כמ"ש 'מה אשיב שולחי דברי'?! הרי שאל מי שאני צריך לענות, אליו אני מדבר עכשיו דיבורים!

הערות ומראי מקומות

יג. עי' כוכבי אור - חכמה ובינה אות י"ט: ... כי מבאר שם ברמז נפלא התגלות האור הזה בעוד גברה ליל חשכות גליותינו, לתן גם היום טרף אמריו הנוראים לאנשי ביתו ומקרביו, וחק התורה והתפלה (שלחו עריו והתבודדו), לבלתי נעבר את החק ההוא כל ימי חיינו, שזה בחינת "ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה". ועין בשיחות הר"ן באות קפ"ד, שהשני דברים האלה היו הנהגות פלליות לכל מקרביו בכל ימי חיינו, וכפי המובן שם שקיום השני דברים האלה חק ולא יעבר מסגל ומועיל לנצח בכפלי כפלים בלי שעור, יותר מאם אפלו היה עושה אותם האדם כמו-כן, ולא בחק ולא יעבר תמיד בלי הפסק.

טעם זקנים

ודבר זה בעצמו להשיח לפניו: "הרי אתה תשאל אותי, מה אענה לך? ! כי יפקוד מה אשיבנו?"!

מזה לבד יכול לעשות תפילה להשי"ת: 'אתה' הרי תשאל אותי, מה אענה לך? !

עם עצות אלו של הרבי יכולים להיות – אדם יציב – 'אדם ישר', ולהיות ממש 'איש כשר'^{טו}!

מהו 'איש כשר'? מהו החילוק בין 'איש כשר' לאחד שהוא 'אינו איש כשר'?

ל'איש כשר' ישנם מחשבות אחרות, דיבורים אחרים, עיניים אחרים! אף שבחיצוניותו הוא ככל האדם, האם רואים חילוק בינו לאחרים? אולם – זהו 'איש כשר'^{טז}!

הערות ומראי מקומות

יד. עי' ליקוטי תפלות ח"ב א': ומה אשיב שלחי דבר, ומה אעשה ליום פקדה, ומה אעשה כי יקום א-ל וכי יפקד מה אשיבנו. והוא ע"פ מליצת הכתוב שמואל-ב' י"ד ג', איוב ל"א י"ד.

טו. עי' כוכבי אור - אנשי מוהר"ן אות ד': ...והבין תקף (מוהר"ת) שעל-ידי עצה זאת בודאי יהיה נעשה איש כשר פראוי, כי כל מיני מחשבות שייסבב הבעל דבר בדעתו, וכל מיני מניעות שיימנעוהו, כלם יספר לפני השם יתברך, ויבקש מאתו רחמים ותחנונים על כל דבר, שיעזרו להיות פראוי לאיש הישראלי...

טז. עי' שיחות הר"ן אות י"ד: אני מקנא מאד איש כשר (שקורין ערליכר יהודי), כי נדמה שהולך בן אדם עם דקין וכרפשות ואברים כשאר כל העולם, ואף-על-פי-כן באמת הוא ענין אחר לגמרי ... ועי' גם ליקוטי מוהר"ן בשיחות שבסוף הספר סי' קט"ז.

להכיר מקומו

(רמ"ב: היה איזה סיפור שהביאו לפני הרבי יהודי בעל הדרת פנים), כן כן, "וואס האסטו מיר געבראכט, א פעסל קישקעס?!" [מה הבאת לפני, סיר מלא בבני מעיים? !], (רמ"ב: האם דיברו בתחילה בשבחו לפני הרבי?) הביאו אותו ככה, הוא היה מפורסם גדול, (הרבי אמר: מה הבאת לפני, סיר מלא בבני מעיים? !).

הרבי הרי אמר: "צו מיר ווערן מקורב אזעלכע מענטשן וואס דער שאול תחתיות איז פאר זיי קארג!" "אליי מתקרבים אנשים כאלו שהשאול תחתיות מעט מדי בשבילם!" - ברם כל זה מדובר, כשהאדם יודע בתוכו 'מי הוא', 'הוא יודע' שיש לו שייכות לשאול תחתיות, או אז לוקחו הרבי ומקרבו!"

אולם אם יש לו שייכות לשאול תחתיות, והוא חושב בלבו שהוא 'ישות', זה אינו כשורה! זה רמאות! הוא הרי 'רמאי' לגמרי!"

הרי כל ההתבודדות היא באופן זה, שאל תטעה עצמך! דע היכן אתה אוהו, תתנהל בחשבון! היום הפסדתי - תדע שהפסדת, ו'במה' הפסדת, הפסדת

הערות ומראי מקומות

יז. עי' חיי מוהר"ן אות ש"י.

יח. עי' ליקוטי הלכות הל' מנחה ו' אות י"א באריכות: ... ועל-כן בתחלה כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ אֵיזָה נְעִימוּת הַתּוֹרָה נִמְצָאִים קוֹפְצִים הַרְבֵּה שְׁחָפְצִים לְהִתְקַרֵּב וְלִינֹק מִשֵּׁם, כִּי מִי פְתִי שְׁלֵא יְרוּץ אַחַר נְעִימוּת כְּזֶה, אֲבָל אֵלוּ הַמִּתְקַרְבִּים הֵם רוֹצִים לְהִנּוֹת מֵהִנְעִימוּת בְּלִי יְסוּרִים וּשְׁפִיכַת דָּמִים, וְהֵם חָפְצִים שִׁשְׁפַּע עֲלֵיהֶם נְעִימוּת הַתּוֹרָה וְגַם יִהְיֶה לָהֶם כָּל הַכְּבוֹד וְכָל הַתְּאֻוֹת שֶׁלָּהֶם ... וּבְיָדָיו רָאוּי לְהִרְחִיקוּ מֵאַחַר שְׂרוּצָה עֲדוּן בְּכְבוֹד, כְּדִי שְׁלֵא יִקְלַקֵּל אֶת הַנְּעִימִים וְכִנ"ל ... על -כֵּן צָרִיךְ עֵתָה לְבַטֵּל כְּבוֹדוֹ לְגַמְרִי וְלִסְבֵּל בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכַת דָּמִים, וְאֵז זִקָּה לְהִתְקַרֵּב וְלִטְעֵם קֶצֶת מֵהִנְעִימוּת נְעַם הַתּוֹרָה... [עי' אבני"ה ברזל - שו"ס ממוהרנ"ת אות כ': מוהרנ"ת ז"ל אָמַר פֶּעַם אַחַת, קִנְיָה תְּאֻוֹה הַרְבִּי מִקְבֵּל אוֹתָהּ, אֲבָל כְּבוֹד מְכַרָּח לְזִרְק לְגַמְרִי...]

יט. עי' ליקוטי הלכות הל' רבית ה' אות נ"א: ... וְעַקְרוֹ תְּלוּי בְּפִנְיֵימוֹת הַלֵּב, שְׁלֵא יִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ, וְכִמוֹ שְׂאָנוֹ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָה, לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם יָרֵא שָׁמַיִם בְּסִתְרָם וְכוּ', וּמוֹדָה עַל הָאֱמֶת וְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבְבוֹ וְכוּ'. וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי שְׁמִיבְטֵל עֲצָמוֹ בְּאֱמֶת, בְּבַחֲנֵינָה מֶה אָנוּ מִוֵּה חֲיֵינוּ מֶה חֲסִדֵינוּ וְכוּ', כִּי רַב מְעַשִּׂינוּ תְּהוֹ וְיָמֵי חֲיֵינוּ הֵבֵל לְפָנֶיהָ וְכוּ'. כִּי רַק עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִינִן אֶל הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, כְּשֶׁמִּבְטָלִין עֲצָמוֹ בְּאֱמֶת...

בתפילה, הפסדת בכך שהסתכלת היכן שלא צריך, מחשבותיך לא היו כהוגן, היכן היה ההפסד – ביום הזה שלך!²

כשתשיח את כל זה לפני השם יתברך, מחר כבר לא תפסיד כל כך הרבה, ואם למחרת הפסדת שוב – תוכל לדבר שוב להשי"ת: "רבוננו של עולם, אתמול, והיום שוב הפסדתי!".

מוסר דינו לשמים...

הרי כל אחד מאיתנו יודע עד כמה זה חשוב! שהשם יתברך ירחם עלינו, שנדע זאת היטב, שנחזור ונשנן זאת שוב ושוב!

התפילה, הלימוד, יש להם חשיבות אחרת לגמרי – כשיש לי שייכות לעניין התבודדות, לדבר דיבורים לפני השם יתברך!

גם לה' בעל דבר' בעצמו, זה בשבילו 'מכה חזקה'! כשמנהלים 'חשבון' – זו המכה הכי חזקה בשבילו!

הערות ומראי מקומות

כ. עי' חיי מוהר"ן אות תקפ"ז: ... וגם צוה עליו שיהיה ממארי דחושבנא, הינו שבכל לילה קדם שישכב על משנתו יחשב איך עבר עליו היום. אם למד והתפלל כראוי ביום זה, יודה להשם יתברך ויאמר לו שבח והודאה לשמך הגדול והקדוש על שזכיתני ללמוד ולהתפלל ביום העבר כרצונך קצת, ומתחנן אני לפניך ה' אלוקי שפעזרני ביום הבא למחר להוסיף בעבודתך בתורה ותפלה מרבה ביותר, ובכונה שלמה ביותר. ואם חס ושלום לא למד והתפלל כראוי ביום העבר, יתודה ויתחנן לפניו יתברך ויאמר, רבוננו של עולם ידעתי כי פשעתי ביום הזה ולא עבדתיך כראוי לא בתורה ולא בתפלה וכו' ועתה מבקש ומתחנן אני לפניך וכו' שתמחל ותסלח לי על העבר שלא עבדתיך כראוי, ותעזרני למחר ביום הבא לעבד עבודתך בתורה ותפלה בכונה ובשלמות הראוי כרצונך...

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה יג

"אתה מכה בי? - אני אספר הכל להשי"ת! אשיח הכל לפני השי"ת – כל מה שאתה מציק לי!" - זה בשבילו מכה חזקה מאד, כיוון שהוא אינו יכול לסבול שמדברים דיבורים לפני השם יתברך!

"המוסר דין על חבירו" – אומרת הגמרא – זה לא ראוי^כ! אולם לפני השי"ת מותר לי לספר, מותר לי למסור, את הבעל דבר!

(השואל: הרבי אומר, שהיכן שאפשר לפעול דבר ללא תפילה שלא יטריח את הקב"ה^כ), זה כבר עניין אחר! שם מדברים מעניני גשמיות, ממון, מיסים, זה עניין אחר!

כשאני רואה שהבעל דבר אורב לי, הוא לא מאפשר להתפלל, הוא לא מאפשר לי ללמוד – בוודאי מותר ונכון למסור הדין לשמים. מסתמא כוונת הרבי שם היא לעניינים גשמיים.

נצחון אינו סובל האמת

(א' שואל: ומה יעשה מי שיש לו מחלוקת עם אנשים אחרים?), גם לעניין 'מחלוקת' צריך ליישב עצמו היטב לפני השי"ת, ה'בעל דבר' מורה היתר כביכול 'כוונתי לשם שמים', צריך ישוב הדעת גדול!

הקדוש ברוך הוא הוא 'מקור האמת', וכאן 'מורים היתר', 'מורים היתר'^כ!

הערות ומראי מקומות

כא. עי' ברכות דף נ"ה ע"א, ועוד.

כב. עי' ספר המדות - ערך צדיק אות ק"ו: אין להטריח את השם יתברך כשיכולין להועיל על-ידי דבר אחר.

כג. עי' ליקוטי הלכות הל' רבית ה' אות כ"ג - כ"ה: ... שְׁזָהוּ בְּעֶצְמָהּ בְּחִינַת קְטְרוּגַת הַמְּלָאכִים שְׁאֵמְרוּ, מִה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְכוּ'. וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְשַׁל הַקְטְרוּגַת בְּבִנְי אָדָם, עַד שְׁטוּעִין עַל-יְדֵי הָאֱמֶת שְׁאֵינֵנו מְבָרַר לְקִטְרָג אֶחָד עַל חֲבֵרוֹ, וְלִהְרַבּוֹת מִחֲלֻקַּת בְּחִנָּם ח"ו ... עַל-כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כֵּל

כתוב הרי במשנה הראשונה בפרק 'שנים אוחזין'^{כז}, מחייבים אותו ב'שבועה'! ולכאורה, הרי אחד מהם וודאי משקר? התירוץ הוא, 'זה' מורה היתר לעצמו, 'וזה' מורה היתר לעצמו, ברם אם יחייבהו להישבע הוא יחשוב פעמיים^{כח}!

יוצא מכך, בגלל שהוא 'מורה היתר' לעצמו מחייבים אותו להישבע, הוא יחשוב פעם נוספת!

האדם 'מורה היתר' לעצמו – אני 'צודק'! ושוב אני 'צודק'!

העניין של 'התבודדות' הוא – לשוחח על כל פרט! בא לפניך איזה ענין, איזה מחלוקת, או כל דבר אחר, ספר על כך להשם יתברך! 'רבונו של עולם, 'אני' אומר כך, 'הוא' אומר כך, מהי האמת? הדריכני בדרך האמת!', או אז הכל נראה אחרת! הכל נראה אחרת^{כט}!

הערות ומראי מקומות

ימי חייו שיזכה לנקדת האמת לאמתו, והעקר שיזכה להתקרב לצדיקי אמת ותלמידיהם הנלוים אליהם שיזכו לנקדת האמת לאמתו...

ובהל' גזילה ה' אות י': וכמו ששמעתי והבנתי מפיו הקדוש זצ"ל, שאמר שזה יצר הרע גדול אצל כמה בני אדם, ובפרט הגדולים במעלה, שבשביל דבר אחד שנדמה להם שהוא מצוה הם מפקירים הכל ובאים על ידי קלקולים רבים, ובפרט כשבאים על ידי זה לידי מחלקת ... רק צריכין להתנישב הרבה אף להתנהג בזה, והעקר לבקש מה' יתברך שינחהו בדרך האמת...

כד. ריש מס' בבא מציעא.

כה. שם בגמ' דף ב' ע"ב, וברש"י ד"ה דמורה ואמר.

כו. עי' ליקוטי הלכות הל' יין נסך ד' אות י"ז: ... על-כן באמת צריכין לצעק ולזעק הרבה לה' יתברך שיוליכהו בדרך הישר והאמת תמיד, אולי אולי יזכה להתקרב לה' יתברך כראוי, ועל כך באמת צועק דוד המלך ע"ה, הרבה על זה, כמו שנאמר 'הורני ה' דרכך אהלך באמתך וכו'... פי צריכין לזכות גדול וישועה ורחמים גדולים והשתדלות ויגיעה גדולה כל ימי חייו, שיזכה לילה בכל עת בדרך הקדש באמת לאמתו ...

כשמתערבב עניין של 'נצחון', ולכל אחד יש 'רתיחת הדמים', והם מתערבבים – הדמים מתחילים לרתוח, ממילא זה כבר 'לא אמת'!^{כז}

אולם אם הוא מדבר על כך לפני השם יתברך, הוא משיח את כל אשר בלבו לפניו יתברך, זה כבר עניין אחר, זה כבר משהו שונה לגמרי!^{כח}

הרבי ענה ואמר לרבי ישראל נעמירוב'ער: "דו זאלסט זיך פירנעמען דעם 'יא' מיטן 'ניין' גלייך!" ["תשווה בעיניך 'הן' ו'לאו' בשווה!"], 'הן ולאו' – יהיו שווים בעיניך!^{כט}

כשיש לי 'סכסוך' עם השני, ואני בטוח בדרכי 'במאה אחוז', ושהשני לא צודק 'במאה אחוז', כבר כלל לא בטוח שזו האמת.

הערות ומראי מקומות

כז. עי' ליקוטי מוהר"ן תו' קכ"ב: פי' זה ידוע, ש'מדת הנצחון אינה סובלת האמת, כי אף אם יראה לעינים דבר אמת, ידחה אותו מחמת הנצחון...

כח. עי' ליקוטי הלכות הל' סימני בהמה וחיה טהורה ד' אות כ"ד: וזה כלל גדול ועצה נפלאה בעבודת ה' לכל אדם שבעולם מגדול ועד קטן באיזה מדרגה שהוא, בפרט בדורות הללו שהתגבר השקר ובלבל את העולם מאד מאד כמעט בלי שעור, ועקר העצה נגד השקר הוא האמת, הינו שלא יטעה האדם את עצמו, ובכל דבר שהוא מספק בו ואינו יודע האמת, יחשב בלבו שהוא רוצה רק האמת לאמתו, ויבקש מה' יתברך שיזכהו לנקדת האמת, ואחר כך ימסר כל תנועותיו לה' יתברך ואז איה שיליכהו ה' יתברך כף הוא האמת ... וכל הדברים האלה אי אפשר לבאר בפה ובכתב, כי הם מהדברים שאין להם שעור כנ"ל. ואף-על-פי-כן האמת הוא אמת, ומי שחפץ באמת לאמתו ואינו מטעה את עצמו בודאי סוף כל סוף יזכה לאמת ... עיי"ש.

כט. עי' הסיפור בכוכבי אור - אנשי מוהר"ן, אות מ' (ב): מעשה באיש אחד ושמו ר' ישראל מנעמירוב אשר הפציר את אדמו"ר זצ"ל שישכים לו לנסע למקום המלחמה בשביל פרנסה, ואדמו"ר זצ"ל מדרךיו הנעלמים לבלי לדחוק את עצמו על שום דבר (כמו בא מנה הרבה בספורי הקדושים), ומחמת שאף-על-פי-כן לא רצה בשום אופן להסכים לו, ענה ואמר לו בזה הלשון: זאלסט זיך פיר נעמין יוא מיט גיין גלייה, הינו שיהיה באמת שוה אצלו בלבו אם לנסע או לאו, אחר-כך תאמר ה' קאפיטיל תהלים, און אחר-כך ווי ס'ועט דיר ארין קומען אין דער מחשבה אזוי זאלסטו טוהן! ועיי"ש המשך הסיפור.

אולם אם אשיח כל ליבי לפני השם יתברך: "כיצד עלי לנהוג? יש לי סכסוך עם השני, האם כל כוונתי היא רק 'אמת'? או שמא התערבו בי גם 'פניות'? ! שמא אני מערב שיקולים אחרים? !".

אפילו כלפי 'ילדינו', בחינוך הילדים צריך גם כן לנהוג כך, יש לפעמים שהאב מחנך את ילדיו, יכול להיות שהחינוך של האב מעורב עם מידת הנצחון, כעס כלפי הילד, זה דבר שהוא לא כראוי!

כל כוונתנו בחינוך צריכה להיות רק למען כבודו יתברך, לא יותר!

מספרים, אלו שלמדו בבראנאוויטש, אצל ר' אלחנן ווסרמן – ר' אלחנן היה 'גדול' - שהיה שם יהודי תלמיד חכם חשוב (כפי הנראה הסיפור היה עם ר' אלחנן עצמו) שהיה לו בן - היום הבן מתגורר באמריקה – היה פעם שהילד השתולל, קרא האב לבנו, הוציא שולחן ערוך חלק 'יורה דעה' ואמר לבנו: "ה'יורה דעה' אומר שאני צריך לתת לך סטירה קטנה!".

האב נתן לבן סטירה קטנה! אולם לפני כן הוא הסתכל ב'יורה דעה', האם אכן זה מה שמורה ה'יורה דעה'!

לפעמים בסתירה יכולה להתערבב נצחנות, האב רוצה לתת סטירה ומעורב בזה גם נצחנות, הוא החזיק חלק 'יורה דעה' ואמר לבנו, "כתוב כאן שאני צריך לתת לך סטירה קטנה".

ככה נהגו עם אמת! אפילו 'דבר זה' הוא השגיח שלא יהיה מעורב עם נגיעות אישיות, רק אמת לפני הקדוש ברוך הוא!

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה יז

הרבי מספר שם בסיפורי מעשיות^ל – שכל כוונתו הייתה רק כבוד השי"ת, לא היה לו שום נגיעה אחרת, לא הייתה לו שום נגיעה מלבד כבוד השם!

הרבי אומר בשיחה^{לא}: (התאוה שיש לכמה בני אדם להיות) 'מפורסם' וכו' – שצריך שכל כוונתו תהיה רק כבוד ה', אף דבר אחר לא, רק כבוד ה', כשהוא מוציא איזה דיבור מפיו – שלא יתכוון לשום נגיעה עצמית, כלום, רק כבוד השם – זהו כבודו יתברך!

ולזכות לזה צריך רחמים מרובים מאד, רחמים מרובים מאד! לכוון רק למען כבוד השם!

ברם לכח של ה'דיבורים' יש כח להצמיח אצל האדם 'אמת'! השם יתברך הוא 'מקור האמת'!

לנו אין 'רוח הקודש' שנוכל לקבל תשובות מן השמים 'עשה כך', או 'עשה כך'! אולם בכל זאת, בגלל שמדברים לפני השם יתברך – והקדוש ברוך הוא הוא מקור האמת – הרי שעם 'עקשנות', אזי צומחת באדם נקודת אמת^{לב}!

הערות ומראי מקומות

ל. עי' סיפורי מעשיות - מעשה ה', 'בן מלך שהיה מאבנים טובות'.

לא. עי' שיחות הר"ן אות מ"ז: ... ומחמת שאין האדם מושב עצמו ואין לו דעת ... מחמת זה אין מבינים שטות העולם הזה ... בפרט התאנה שיש לכמה בני אדם להיות מפרסם ולהנהיג העולם ולנסע על המדינה ... גם כבר הוכיח את אחד מאנשים כאלו שהתאנה להיות מפרסם ואמר לו: הלא לא תוכל אפלו לברך ברכת המזון באמת, כי תצטרף בכל מעשיך לכוון שיתקבלו מעשיך בעיני בני אדם, ולא תוכל לעשות שום עבודה קלה לשם שמים. ועי' חיי מוהר"ן אות תקל"ח: אמר על אנשי-שלומנו שקשה להם שירימו את עצמן להנהיג ברבנות והתנשאות מחמת שהכנסתי בהם אמת הרבה יותר מדי.

לב. עי' ליקוטי הלכות הל' סימני בהמה וחיה טהורה ד' אות כ"ד: ... ובכל דבר שהוא מספק בו ואינו יודע האמת, יחשב בלבו שהוא רוצה רק האמת לאמתו, ויבקש מה' יתברך שיזכהו לנקדת האמת ... ומי

לילות הזהב

הלא עכשיו באים ימות החורף, לילות זהב, אה, 'גילדענע נעכט'לי, כל לילה
— 'יקר ערך'!

רבי נתן העיד על עצמו, שלמרות שהיה עליו כזה מין מחלוקת, וממש רצו
להורגו, הרי נורא מה שהוא עבר אז, בכל זאת הוא העיד על עצמו: "אז איין
נאכט די עבודה איז נישט אזוי ווי ס'דארף זיין, איז ביי אים ערגער
ווי די אלע מחלוקת'ן!" [לילה אחד — שהעבודה איננה כראוי, זה קשה
בעיניו יותר מכל המחלוקות! "לי].

'לילה אחד' שהעבודה איננה כראוי!

הערות ומראי מקומות

שחפץ באמת לאמתו ואינו מטעה את עצמו בודאי סוף כל סוף יזכה לאמת... ועי' הל' תפלת המנחה ו'
אות ה': ... כי מי שפונתו אל האמת לא יזיק לו שום מחלוקת, מאחר שהוא חפץ רק בהאמת ...
כי החפץ באמת מוסרין לו מלאך של אמת, ויזכה לידע האמת... כי אמת הוא אור ה' יתברך בעצמו, ומי
שחפץ באמת לאמתו מאיר לו ה' יתברך בעצמו לצאת מתוך החשך ואפלה (כמו שמבאר בהתורה צהר תעשה
לתבה וכו'. עין שם בס'מון ט)...

לג. עפ"י מאמרו של רבי פנחס קאריצער זצ"ל, שהיה אומר אחר סוכות בתחילת החורף "אט גייט די
גילדענע נעכט"! מוזכר בשיחות רלווי"צ ז"ל כמה פעמים.

לד. עי' כעיי"ז בעלים לתרופה כמ"פ, עי' מכתב קס"ו: ...מצד זה מחלוקת פזה בבזיונות פאלה בחריקות
שנים פזה וכו', ועל פלם הוא השונא הגדול שבתוף האדם בעצמו שמתגבר עליו בכל יום ובכל עת
בהתגברות גדול מחדש... ושם מכתב קס"ג: ...אשר הוא יתברך ברחמי מרחיב לנו בצר במעוף צרה
וצוקה מכל צד, במחלוקת פזה בבזיונות פאלה בדחקות פרנסה פזה, והעקר בדחקות פרנסת הנפש פזה,
אשר אי אפשר להתפלל שום תפלה כראוי וכו'. ושם מכתב קע"ג: אף עדין צריכין עוד להרבות בתפלה
ובשיחה בינו לבין קונו כל אחד ואחד כי בצרה גדולה אנחנו, ואנו צריכין ישועה ורחמים רבים, והלא גם
בלא זה צריך כל אחד ישועות הרבה לנגעי נפשו ומכאוביו, שזה עקר הצרה והרחמנות פידוע לכם, וכל
הרעש והצרה הזאת לא באה כי אם לעוררנו ולהקיצנו משנתנו...

ט פֶּרֶשֶׁת נח (ב') שְׁנַת תְּשֻׁלָּה

היהודי הזה היה כל כך מקושר להקדוש ברוך הוא, לתכלית, שמה היא כבר המחלוקת^{לה}?!

”אט וועט מען זאגן ס'איז שוין 'פערציג יאר' נאך ר' נתן/ען^{לי}!”
[הנה תיכף יאמרו, כבר 'ארבעים שנה' אחרי הסתלקותו של ר' נתן![”]], הלא עכשיו יש כבר מאה שלושים שנים מאז הסתלקותו של רבי נתן... האם ניכר משהו?!

'לילה אחד', העבודה! מה שרבי נתן התייגע בלילה אחד! הוא טבל אז פעמיים במקווה – קודם חצות וקודם התפילה. אבל 'לילה אחד' – שהעבודה איננה כראוי, זה קשה בעיניו יותר מכל המחלוקות!”

(השואל: בזמן המחלוקת הוא נהג כך? כן, כך שמעתי!

המקוואות של פעם, קרח, קרח! ובחויץ קר.

לילה אחד שהעבודה איננה כראוי – הרי זה גרוע בעיניו יותר מכל המחלוקות! – כל כך היה מקושר לתכלית – בעלמא דאתי!

”הנה זה 'ארבעים שנה' מאז הסתלקותו של ר' נתן”, האם זה ניכר בכלל?!

הערות ומראי מקומות

לה. עי' עלים לתרופה מכתב קע"א בדברי המעתיק (ה"ה הרב מטשעהרין זצ"ל): ... וגם הבן גדל הַרְדִּיפּוֹת וְהַסְפָּנוֹת שְׁעֵבֶר עָלָיו כֹּל יְמֵי חַיָּיו הַקְדוּשִׁים, מִמֶּשׁ כַּח בְּרָזֶל הָיָה לְחֹו שְׁסָבֵל כֹּל הַנִּל, וְאַף עַל פִּי כֵן לֹא שָׁת לְבוֹ לְכָל הַנִּל לְהַתְעַצֵּל אוֹ לְהַתְעַצֵּב ח"ו בְּעִבּוֹדַת ה' שְׁעֵבֶד כֹּל יְמָיו, רַק עוֹד קָרַב אֶת עַצְמוֹ לְהִשָּׂם וְתַבְרַךְ בְּכַפְלֵי כַפְלָיִם, וְלִמּוֹד וְלִמּוֹד וְעָשָׂה וּמַעֲשָׂה לְרַבִּים, וְהִפְלִי בְכַח וּבְהַתְלַהְבוֹת גְּדוֹל וְעֲצוּם מֵאֲדָּ...
לו. ע"פ דיבורו של מוהרנ"ת, עי' שיש"ק ח"ב אות תש"ס: בַּעַת שְׁלֵקְחוּ אֶת מוֹהֲרֵנֵינוּ לְמַאֲסָר בְּהַשְׁתַּדְּלוֹת הַמְתַּנַּגְּדִים וְכוּ' וְלוֹו אוֹתוֹ הַמְתַּנַּגְּדִים בְּבִזְיוֹן גְּדוֹל וְכוּ', שְׁמַעוּ אֲנִי ש' אֵיךְ שְׁמוֹהֲרֵנֵינוּ אֹמְרִים: "וְכִי מָה אֲנִי שׁוֹמֵעַ אוֹתָם, הִנֵּה אוֹמְרִים שְׁזָה כָּבֵד אֲרַבְעִים שָׁנָה לְאַחַר פְּטִירְתּוֹ שֶׁל רַבִּי נִתָּן", "וְאוּסַה הָעַר אֵיךְ זֵי, הָאֵט וְעֵט מְעַן שׁוֹיִן זְאָגֵן ס'אִיז שׁוֹיִן פְּעַרְצִיג יָאֵר נֶאֱפֵר רַבִּי נִתָּן". כֹּל-כֵּן הָיָה דְּבוּק תְּמִיד בְּזִכְרוֹן יוֹם הַפִּיטָה.

השם יתברך הוא אמת, וצריך למשוך עצמו רק אל האמת!¹

עיקר השתוקקות של השי"ת אל האמת

בשעה שרבי נתן נפטר, היו הרבה שאמרו עליו 'שבחים'. ואולם "ר' לייבעלע" "ר' מאיר לייב"², רבו של ר' אברהם בן ר' נחמן, הוא שיבח את ר' נתן: "א דאס איז געווען אן אמת'ער איד! אט אזוי דארף זיין א איד!" [יהודי זה היה יהודי אמת! כך צריך להראות יהודי!].

זהו השבח הכי גדול! "יהודי אמת! כך צריך להראות יהודי!", זהו השבח הכי גדול – כשזוכים להסתלק מהעולם הזה 'איש אמת'!

למעלה משתוקקים רק אל ה'אמת', ממשיך הרבי ואומר³: "א'מה ת'כלנה מ'למעלה ראשי תבות אמת!", המילה תכלנה היא מלשון 'השתוקקות', 'כלתה נפשי'!

למעלה משתוקקים רק אל ה'אמת', אם הדיבור הוא 'דיבור אמת' חוטפים אותו למעלה, אל זה ההשתוקקות למעלה!

הערות ומראי מקומות

לז. עי' ליקוטי מוהר"ן תו' קי"ב: ... עקר עצתו ש'ימשיך עצמו לה'אמת, ויביט על ה'אמת לאמתו, ויבקש רק ה'אמת האמתית, וכנגד זה אין שום חשך וסבוב ש'יחשיך לו, כי ה'אמת הוא השם יתברך בעצמו, והוא ב'חינת ה' אוי"י"...

לח. ה"ה רבי מאיר לייב בלעכער, תלמיד-חבר למוהרנ"ת, ורבו של ראב"ן בנגלה.

לט. עי' ליקוטי מוהר"ן תו' קי"ב: ... והיגו 'ואל אמה', ש'תדבר דבורים אשר תכלנה מלמעלה, מלשון (תהלים פ"ד): "כלתה נפשי", ש'יהיה נכספין להם למעלה ש'יהיו דבורי אמת המאירים... ועי' תו' ט' (המצורה לתו' קי"ב) אות ג': ... ועקר השתוקקות של השם יתברך אינו אלא אל האמת, וזה: "ואל אמה תכלנה מלמעלה", לשו' (שמואל ב' י"ג): "ותכל נפש דוד" ... היגו ש'תראה ש'יצאו הדבורים מפיך באמת, ואז ישתוקק הקדוש-ברוך-הוא מלמעלה לשכן אצלה; וכש'ישכן אצלה, הוא יאיר לה. וזה: אמה תכלנה מלמעלה – ראשי-תבות אמת, כי על-ידי אמת הקדוש-ברוך-הוא חומד מלמעלה לשכן עם האדם...

כא ~~~~~ פרשת נח (ב') שנת תשל"ה

נו, אם נתעקש, לדבר דיבורים לפני השם יתברך, יכנסו בין הדיבורים 'דיבורי אמת', ואלו יאירו לך²! תדע היכן אתה אוהז, לא תתן לעצמך לטעות!

נו, שהקדוש ברוך הוא ירחם עלינו.

איך שעושים – עושים...

(רמ"ב: מהו הנוסח בברכת 'רפאנו', האם לא אומרים את כל האריכות שם?) זה נוהג כך, וזה נוהג כך... (רמ"ב: האם לא הייתה קביעות בנוסח זה?) אני יודע? ! אני אומר "והעלה רפואה שלימה לכל מכותינו", אינני אומר יותר מכך.

"איך שאומרים – אומרים, העיקר לא רע"^{מא}!

(ר' נחמן בורשטיין: ובברכת 'חננו מאתך דעה בינה והשכל – חכמה בינה ודעת') הלאה... (רנ"ב: מה היה הנוסח אצל אנ"ש באומן?) "חכמה בינה ודעת"!

'שכל' זה הרי 'חכמה', 'השכל' זה גם 'חכמה', יוצא ש'דעה בינה והשכל' זה כמו 'חכמה בינה ודעת', כיוון ששכל זה חכמה! אלא מאי, מתחילים מקודם

~~~~~ הערות ומראי מקומות ~~~~~

מ. ע"י ליקוטי מוהר"ן תו' קי"ב שם: ... על ידי שירגיל עצמו לדבר בתפלתו הדבור באמת כפי מה שהוא, אף על פי שהחשך והמניעות והבלבולים מסבבין ומקיפין אותו מכל צד ומצדי צדדים, ומבלבלין אותו מאד מאד, עד שאינו יכול להתפלל כלל, אף על פי כן על כל פנים יראה לדבר הדבור באמת באיזה מדרגה שהוא כנ"ל, וכן יראה להמשיך את עצמו תמיד אל האמת לאמתו וכנ"ל, ועל ידי זה יזכה שיאיר לו השם יתברך בעצמו ... ויזכה לראות ולמצא פתח תקנה גם בעמק נפילתו, לצאת מאפלה לאורה, ולהתקרב אליו יתברך באמת תמיד...

מא. עפ"י מליצת לשון רבי"ל בחיי מוהר"ן אות רס"ט: לענין הבלבולים שמבלבלים את האדם בעבודתו, שלפעמים נדמה שפך הוא צריך לעשות ולהתנהג, ואחר כך נדמה לו שלא כן היה צריך להתנהג רק בדרך אחר וכו', ולפעמים יש להאדם בלבולים גדולים מזה. ענה ואמר: מה צריכין להתבלבל, איך שעושים - עושין ובלבד שלא לעשות רע ח"ו. וויא מען טיט, טיט מען, אביא מעטיט ניט קיין שלעכץ ח"ו.

ב'חכמה', ו'דעת' בסוף! אנו אומרים 'חכמה בינה ודעת', 'דעת' זה חיבור של 'חכמה ובינה' – אומר הרבי בתורה - 'חכמה' כנגד 'אברהם', 'בינה' כנגד 'יצחק' – 'גבורה', 'חסד וגבורה'; ו'דעת' זה חיבור^{מב}!

שוב, העיקר הוא, "איך שאומרים, אומרים, העיקר לא רע!".

(רמ"ב: אכן בשחרית האם נהגו לומר לאחר הברייתא של ישמעאל, "וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים" וכו', נהגו לומר את כל היהי רצון כמו לאחר שמונה עשרה? בסידורים לא כתוב את כל האריכות, כתוב רק 'ותן חלקנו בתורתך', ובסידורים אחרים כתוב 'ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות', אצל אנשי שלומינו אמרו גם 'וערבה לה' מנחת יהודה'?)

כן כן, כל השלשה! (היינו, 'שיבנה בית המקדש' וכו', 'ושם נעבדך ביראה' וכו', 'וערבה לה' מנחת יהודה' וכו').

[נו הגיע זמן מנחה! (רנ"ב: עד מנחה יש עוד שלשת רבעי שעה), בחמש ועשר דקות כבר אוחזים אחרי מנחה – כבר השקיעה, היום השקיעה בחמש ותשע דקות – כבר אחרי מנחה].

ושמור צאתנו ובואנו...

(מכאן והילך מובאים חלקים משיעורי ר' לוי יצחק בליקוטי מוהר"ן שנמסרו בין תפילת מנחה לערבית, מתורה ק"ז תניינא – עד תורה קט"ז).

(מתוך השיעור בליקו"מ תורה קי"ד:): "ס האט א פנים אז מ'מוז זיך פון א הרהור זייער היטן" [נראה שצריך לשמור עצמו מאד מהרהור], והבנתי אז בלשונו הקדוש ומתנועותיו הקדושים בעת שדיבר זאת, שאז נתגלה לו

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה כג

בהשגותיו הנוראות עצם פגם ההרהור ח"ו, שפוגם מאד מאד רח"ל, ואי אפשר לצייר זאת בכתב.

מה הפירוש "צריך לשמור עצמו מאד?", לשמור עצמו מדברים המביאים לידי הרהור! אם הרהור כל כך חמור – צריך להישמר ממנו, לא ללכת במקומות לא ראויים! 'עין רואה והלב חומד'^{מב}! כשהעין רואה, אזי הלב חומד!

(א' הנוכחים: וכשמוכרחים ללכת במקומות כאלו?) זו מלחמה! זו מלחמה!

אדם שמוכרח ללכת, שיידע שהוא יוצא כעת למלחמה! צריך לבקש מהקדוש ברוך שייצא לחיים ולשלום ויחזור לחיים ולשלום, שיהיה נכנס ויוצא לשלום, 'ושמור צאתנו ובואנו לחיים ולשלום', לבקש מהקדוש ברוך הוא!

כפי שבנסיעה בדרכים אומרים 'תפילת הדרך' – כך גם כשיוצאים לרחוב צריך לומר 'תפילת הדרך'! לבקש מהקב"ה, 'שתוליכנו לשלום', 'ותחזירנו לחיים ולשלום', 'ותצילנו מכף כל אויב ואורב ולסטים בדרך', 'וחיות רעות' – שבאים באמצע הדרך, 'אלו חיות רעות'^{מד}! 'המתרגשות ובאות לעולם'^{מה}!

הערות ומראי מקומות

מג. רש"י פרשת שלח ט"ו ל"ט ד"ה ולא תתורו אחרי לבבכם.

מד. עי' ליקוטי מוהר"ן תו' רל"ג: ...ומחשבות רעות הם פחינת חיות טמאות...

מה. עי' שו"ע יורה דעה הל' מזוזה רפ"ה סעיף ב' ברמ"א: יש אומרים פְּשָׁאֲדָם יוֹצֵא מִן הַבַּיִת יְנִיחַ יְדוֹ עַל הַמְּזוּזָה וַיֵּאמֶר: ה' יִשְׁמֹר צֵאתִי וְכוּ'. ובברכי יוסף שם ס"ק ד': והאר"י זצ"ל כתב יניח אצבעו הנקרא אמה על שדי וינשקהו ויתפלל לה' שישמרנו בשם שדי וחילופו באותיות המאוחרות תכ"ה שיצילנו מיצר הרע.

קביעות עיתים לתורה

(שיעור בליקו"מ תורה קט"ו:): סיפר שהיה לו התחזקות גדול בעבודתו ולא הניח עצמו לבלבל וכו' בכל פעם מעבודה לעבודה ומדרך זה לדרך אחר, רק היה חזק לילך בדרך אחד זמן גדול כנ"ל וכו', (עיי"ש).

ה'בעל דבר', כשאחד קובע לעצמו איזשהו סדר, קביעות בלימוד, בתפילה, בא ה'בעל דבר' ואומר לו: "לא כך, עשה לך דרך אחרת, תהיה לך תועלת גדולה יותר!" – וחפץ לבלבל את המח!

אולם צריך להתעקש: "לא ולא! זו הדרך שבה אלך, זו הדרך שאני רוצה! אל תאמר לי שהדרך ההיא טובה יותר!".

(רמ"ב: אולי בכל זאת נפל בדעתו, ועכשיו יש לו דרך חדשה?) זה ש'נפל בדעתו' זהו מעשה 'בעל דבר'! הוא רוצה להוריד אותו מדרך זו, לאחר מכן הוא יאמר לו שהדרך הזו גם היא איננה טובה!...

עשית לעצמך קביעות, קביעות בתורה ובתפילה, אחוז עצמך בקביעות זו! אחוז בזה זמן מה, לאחר שתהיה לך קביעות בדרך זו, תוכל לעשות קצת חילוף! אולם תיכף ומיד לבוא ולומר 'זו לא דרך טובה', זו לא דרך טובה, הוא תמיד יבלבל דעתך! הוא אף פעם לא ייתן לך לעשות קביעות בדבר אחד! זו היא דרכו, זה כל עניינו!

חז"ל אומרים: "קבעת עיתים לתורה"¹⁰, 'קבעת'! אל תתן לבלבל את דעתך בדברים אחרים, עשה לך קביעות ואחוז עצמך בקביעות זו!

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה כה

הבעל דבר שונא בתכלית שליהודי יש קביעות, הוא רוצה שתלמד היום 'עשרים דפי גמרא', אולם מחר כלום! צריך לומר לו: 'לא, היום אלמד 'שתי דפים', ומחר עוד 'שתי דפים', וללכת כסדר בקביעות!

"אני אתן לך ללמוד היום הרבה, אולם מחר אל תלמד כלום", לא! עשה לך קביעות בכל יום!!

למד 'גמרא', 'שולחן ערוך', 'משניות', 'ספרי רבינו', במה שיש לך קביעות – שתהיה לך הקביעות בכל יום! 'תהילים', 'תפילות', 'התבודדות', עשה לך קביעות!

ל'קביעות' יש חשיבות עצומה אצל הקב"ה!

לכל אדם יש קביעות לשאר הדברים, 'אכילה', 'שתייה', 'שינה', יש לו קביעות – עשה לך קביעות גם בעבודת ה'!

יש 'סדר' למשנה...

ראיתי פעם בחלום את 'לייבעלע וועלסטאקער', הייתה לו בקיאות עצומה בספרים רבים, בכל עת הוא עיין ב'ספרים', הוא עיין בהרבה ספרים, הוא ידע ללמוד הרבה מאד! אלא מאי? הוא היה מעיין בהרבה ספרים, החליף, לא הייתה לו קביעות ללמוד 'ש"ס', ללמוד 'שולחן ערוך', הוא עיין בספרים צדדיים!

ראיתי אותו בחלום לאחר הפטירה, הוא היה קצת עצוב! והוא אמר לי: 'בעולם האמת תובעים ממני, מדוע לא למדתי ש"ס ושולחן ערוך על הסדר! – תובעים ממני!!!'.

ידעתי שזהו חסרונו, הוא החליף, הוא למד ספרים, 'ספר זה', 'ספר זה'.

”תובעים ממני מדוע לא למדתי ש”ס ושולחן ערוך על הסדר”.

ראיתיו בחלום, הוא היה מאד מודאג, שאלתיו: ”מדוע הנכם כל כך מודאגים – ר’ לייב?” (והוא ענה לי): ”תובעים ממני מדוע לא למדתי ש”ס ושולחן ערוך על הסדר!”.

הוא היה מסתובב, מעייץ, ראיתיו לוקח ’ספר זה’, ’ספר זה’!

זה לא קביעות! ’לחטוף’ – אין לו ’לא את זה’ ו’לא את זה’!

הוא היה יהודי למדן, אולם הוא יכול היה ללמוד ש”ס על הסדר, שולחן ערוך על הסדר, ”תובעים זאת ממני” – הוא אומר, תובעים ממני!

מדוע בא אליי חלום שכזה? כי צריך לספר זאת לעוד יהודים! שעוד אנשים ידעו שבעולם העליון תובעים מיהודי שיש לו שייכות ללימוד – הוא צריך לקבוע לו ’שיעור קבוע’ בש”ס, בשולחן ערוך!

שם תובעים – מדוע לא למדת ארבעה חלקי שולחן ערוך כסדר!

(א’ הזקנים הנוכחים: ובאם היה לו שעה התבודדות בכל יום גם יתבע?) אפילו אם יש לו ’התבודדות’ – תובעים ממנו גם זאת! ...

הקשב, זה מה שהוא אמר לי! ”תובעים ממני מדוע לא היה לי שיעור קבוע בלימוד ש”ס שולחן ערוך”, הוא היה למדן, אלא שהוא היה ’למדן מפוזר’ עיין בספר זה, בספר זה, תמיד עיין בספרים, בכל פעם עיין בספרים אחרים!

הערות ומראי מקומות

מז. עי’ עלים לתרופה מכתב ו’: ...הלא ידעת פי רצוני בסדר הלמוד הוא ללמד פסדר דיקא, (עין שיחות הרי”ו ע”ו), ... לא כמו שנוהגים בני הנעורים לחטף בכל זמן הלכתא מיחדת ... ונשארים קרם מכאן וקרם מכאן, וזה לא עלתה בידם, ומאומה לא ישאו בעמלם, פי כאשר יגדלו אינם יודעים שום דין והלקה אפלו במקום אחד...

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה

ככה הוא נהג, היה לו טבע כזה! הכרתי אותו, הוא אף פעם לא ישב בידיים ריקניות, הוא למד, אולם כפי הנראה שם רוצים קביעות – יהודי למדן – שיהיה לך שיעור קבוע בש"ס, ושיעור קבוע בארבעה חלקי שולחן ערוך!

כי איש כשר הוא עניין אחר לגמרי

(שיעור בליקו"מ תורה קט"ז:): סיפר שכשהיה בארץ ישראל וכו', כמו כן הצדיק והאנשים כשרים, לערך שאר העולם, שבאמת הם דומים בכל תנועותיהם כשאר בני אדם בדמותם וצלמם, ואין ביניהם הפרש בגשמיות לכל מראה עיני בשר, ואף על פי כן באמת לאמתו אנו מאמינים שהם מופרשים ומובדלים לגמרי, כי איש כשר הוא עניין אחר לגמרי כנ"ל, מכל שכן הצדיקים האמיתיים. ועניין זה נצרך לכמה ענינים, והבן זה מאד.

פעם כשוחחו אנשיו של רבי נתן מגדלותו, ענה אחד (שלא מאנשיו) ואמר: "אני הכרתי אותו, הוא חבש כובע פשוט!"

הרבי אומר כאן שאנשים אינם מבחינים בצדיק על 'פניו', רק הצדיקים הגדולים!

ה'מגיד מטירהאוצע' הבחין בגדלותו של הרבי! "אתם מסתתרים מכל העולם, ובוודאי ממני, אבל מאיתי אתם לא תסתתרו!"^מ, הוא הבחין ברבי! אולם סתם כך, מי הבחין ברבי?!

הערות ומראי מקומות

מח. כך התבטא פעם לפני רביז"ל בעת התקרבותו אליו, עי' שיח שרפי קודש ח"ו אות נ"ד.

כשהרבי נסע יחד עם ר' שמואל טעפליקער, היה ר' שמואל לבוש ב'בגדי משי', הוא היה אדם מכובד, הרבי לעומתו היה צנום ורזה מרוב תעניות, חשבו כולם שר' שמואל הוא הרבי^{מט}!

'שמה' יהיה מה לראות

'רבי וואלף קיצע'ס' הוא קבור ליד ה'בעל שם' במעזיבוש, אחד ליד השני. 'ר' וואלף קיצע'ס' היה אדם נאה מאד, יפה תואר, מדי ערב שבת בצאתו מהמקווה זרחו והאירו פניו כמו אור השמש, פניו האירו, נורא!

שני האחים 'ר' ברוך'ל וה'דגל' הבחינו שבצאתו מהמקווה, פניו מאירות, התחבאו שני האחים ביחד, כדי לראותו בעת שיצא מהמקווה, להביט בו, לראות את תואר פניו המאירות!

אולם הוא תיכף הבחין בהם, צדיקים מרגישים מיד, הוא קרא להם ואמר: ילדים חביבים מדוע מביטים אתם על הפנים? מדוע מסתכלים אתם על הפנים?! כשמגיעים ימות החורף ביערות, ה'שועל' החכם, החכם שבחיות, יש לו לשועל שער 'פרווה' יפה, והשלג שם גבוה מאד, השלג קפוא, והוא נוצץ, השועל הולך ומגלגל עצמו בשלג ואז מתחילה הפרווה 'לנצוץ'! וכל החיות עומדות מרחוק, הם מביטים 'כזו פרווה יפה'!

השועל הרי חיה חכמה, אומר להם השועל: "מדוע מביטים אתם על הפרווה?", הסוף יהיה – הרי יהרגו אותי, יצודו אותי ויהרגוני, הפרווה תקבל ריח רע, מוכרחים יהיו להשרות את הפרווה בסיד, כפי שמייצרים פרוות משובחות, יוציאו את הריח הרע, ויביאו את הפרווה ליריד הגדול, ויכריזו

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה

בט
בקול גדול 'בלאנק', [בלאנק פירושו עור משובח, נקי, מעובד היטב, העורות הכי יפים, - קוראים להם 'בלאנק'], או אז תהיה זו 'פרווה יפה'! – כך אומר השועל לשאר החיות, כעת אין מה לראות!

אומר ר' וואלף על עצמו: "מדוע מביטים אתם על הפנים? הסוף יהיה שהפנים יקבלו את ה'צבע הצהוב', כשהוא יהיה נפטר, ויבואו ל'יריד הגדול', שמה כשיכריזו בקול 'בלאנק' יהיה מה לראות שם! כאן אין מה לראות!!".

רבי וואלף קיצעס' היה כזה צדיק, כזה קדוש, והוא אמר כך: אל תביטו על הפנים, רק שמה כשיכריזו בקול 'בלאנק' - - -

ה'שחור' שלי יפה ממנו...

לרבי נתן היה תלמיד בשם "ר' עוזר", הוא היה יוצא במוצאי שבת להתבודד ביערות ובליל שבת היה חוזר הביתה! יהודי צדיק!

הוא נפטר בגיל צעיר, הוא השאיר ילד צעיר, שמו 'נחמן', "ר' נחמן בן ר' עוזר", ר' נתן גידלו, הוא גדל בבית ר' נתן, ולהיכן שר' נתן הלך, הוא הלך איתו.

פניו לא היו פנים יפות, הוא היה שחור, הוא לא היה יפה תואר – הגמרא מספרת על רבי יהושע בן חנניא שהוא לא היה אדם יפה תואר¹.

היה פעם ששיבחו בפני ר' נתן איזה 'מפורסם' שהוא בעל 'הדרת פנים', ענה רבי נתן ואמר: "מייך שווארצער איז שענער פון אים!" [השחור

הערות ומראי מקומות

נ. עיי' מס' תענית דף ז' ע"א.

שלי יפה ממנו!"] - יש לו הדרת פנים יותר ממנו! ה'שחור' שלי - ר' נחמן בן ר' עוזר.

כשהתגוררתי בעיר טפליק, שמעתי עליו שבחים, 'העבודה שלו', 'הקימת חצות שלו, ההתבודדות שלו'!

"השחור שלי יפה ממנו", הכוונה היא: אל תתפעלו מ'הדרת פנים'!

ר' נתן ידע מי הוא - 'ה'לילות שלו', 'ה'ימים שלו'!

שמעתי עליו בטפליק, דברים נשגבים, הוא היה עובד ה' נפלא, עם כאלו עבודות!

ר' נחמן בן ר' עוזר, הוא קבור בטפליק - ועבודתו הייתה נפלאה, יהודי צדיק, קדוש!

אל תבט אל מראהו

(חזור לדיבור הנ"ל מרבי וואלף קיצעס) "כשיבואו ליריד הגדול, ושם כשיכריזו בקול רם 'בלאנק', או אז יהיה מה לראות!", כך אמר להם - ר' וואלף קיצעס, 'ילדים חביבים' - מי היו הילדים הללו? ר' ברוך'ל, וה'דגל', האם זה דבר של מה בכך? צדיקים! - 'אל תביטו על הפנים'!

הגמרא מספרת^{נב} שהבת של הקיסר אמרה לר' יהושע בן חנניא: "כיצד נתן הקב"ה חכמה בכלי מאוס שכזה?", הוא לא היה בעל תואר פנים יפה - ר' יהושע בן חנניא, הוא היה בעל תואר פנים שחורות.

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה לא

ענה לה ר' יהושע בן חנניא: "היכן משמר אביך את יינו? - בכלי חרס? כולם הרי משמרים בכלי חרס, ומדוע גם אביך נוהג כך?!", ענתה בת הקיסר: "וכי יש כלי אחר לשמר בו יין?!" ענה לה ר' יהושע: "בכלי זהב, בכלי כסף!".

לאחר זמן קצר שהיא שימרה את היין בכלי זהב וכסף, היין החמיץ והתקלקל! שלחו לקרוא לר' יהושע בן חנניא, אמר להם: הרי כך היא אמרה לי, "אי חכמה מפוארה בכלי מכווער", ולכן עניתי לה כדבריה!".

האמת היא שה'חכמה' גם כשמכניסים אותה ב'כלי' כזה נאה היא יפה יותר!

אמרה לו: "הרי ישנם חכמים שהם בעלי תואר פנים יפות?", ענה לה ר' יהושע: "אם אותם חכמים היו מכווערים, היתה חכמתם יפה יותר!".

ומה הראיה לענינו? שחכמה – הקב"ה נותן ב'מח קדוש', ב'מח נקי', אולם ל'תואר פנים' אין כל חשיבות!

ההוא בעל 'הדרת פנים', וההוא איננו בעל 'הדרת פנים' - בעולם האמת צוחקים מכל הדברים הללו! שם אין לכך כל חשיבות, שם לא מתפעלים מכל ה'הדרת פנים' ומכל המעשיות הללו!

פנים זכות ונקיות! פה קדוש! אה, אלו פנים יפים! הקדוש ברוך הוא מתפאר שיש לו יהודי בעולם הזה שיש לו עיניים זכות – הקב"ה מתפאר עמו!

זו ה'התפארות' – שאומר הרבי בתורה י"ז^ב – שעם כל איבר מתפאר הקב"ה, יש לו 'פה נקי', "בעולם הזה יש לי יהודי – יש לו פה נקי!" - הקב"ה

הערות ומראי מקומות

נב. שם אות א': ...פי יש בקל אחד ואחד מישראל התפארות בפטיות, שהשם יתברך מתפאר עמו בפטיות ... וכן בפטיות, פי יש בקל איבר ואיבר ובכל תנועה ותנועה של ישראל התפארות

מתפאר עמו למעלה, יש לו 'עיניים נקיות', יש לו 'מח נקי', יש לו 'ידיים נקיות',
'לב טהור', 'נקי כפיים ובר לבב', זהו היופי!

(א' הנוכחים: אפשר לראות על 'בן תורה' שיש לו פנים מעודנות, ולשני יש פנים גסות! ?)
אנחנו מדברים אפילו מ'בן תורה', שאכן יש לו פנים מעודנות, אולם עדיין
בכל זאת לא מכך יש 'התפארות למעלה'! ההתפארות למעלה היא מדברים
אחרים! ההתפארות למעלה היא – שיחד עם זה יש ליהודי 'עיניים נקיות',
'אזניים נקיות', 'פה נקי'!

מדוע מתפעלים? שבגלל 'תורתו' יש לו פנים נאות, אולם לא זה העיקר!

הרבי אומר בתורה כ"ז²²: "ולהדרת פנים אי אפשר לבוא כי אם על ידי 'תיקון
הברית'!" כך אומר הרבי בתורה כ"ז. "הוד והדר לפניו" יש - רק כש"עוז
וחדווה במקומו", 'עוז' הכוונה 'תיקון הברית', זה נקרא 'הדרת פנים'!

לכן באמת לא צריך להתפעל, אם יש אחד שהוא אדם יפה, יש לו פיאות
ארוכות, יש לו הדרת פנים (א' הנוכחים: 'סיר מלא בבני מעיים' – אמר הרבי!) כן כן...
(עי' לעיל).

עלינו לדעת זאת, למעלה לא נבהלים ממה שכאן חושבים! מה שחשוב
למעלה זה אם יש 'עיניים נקיות', אם יש 'פה נקי', זה מה שחשוב למרות שפניו
שחורות!

הערות ומראי מקומות

אחר...

נג. שם אות ו': ולהדרת-פנים הנ"ל אי אפשר לבוא אלא על-ידי תיקון הברית. בבחינת (דברי-הקמים-א ט"ז):
"הוד והדר לפניו", כש"עוז וחדווה במקומו", שהוא ברית...

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה

כך נאמר אצל דוד המלך, הרי 'אליאב' היה יותר מ'דוד המלך', ונאמר עליו "אל תבט אל מראהו כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב!"^י, האדם מסתכל על העינים!

'אליאב' היה אדם יפה תואר - לעומתו 'דוד' היה קטן, נער, רועה צאן, ו'בו' בחר הקדוש ברוך הוא!

(רמ"ב: על הרבי אמרו שהוא היה יפה תואר, אכן?) 'יפה עינים!' רבי נחום מטשרנוביל התבטא על הרבי 'יפה עינים'^י!

(רמ"ב: כתוב שם 'כי תבוא בכרם רעך', במעשה - בכתב יד - כתוב שהוא היה יפה תואר^י) כל הסיפור הזה אינו נכון כלל וכלל!
(ממשיך בשיעור בליקו"מ תורה קי"ז:).

תכלית חכמה – תשובה ומעש"ט

הרבי הרי רצה שנרבה בלימוד התורה, שנרבה בדיבורים להשי"ת, שנאמר הרבה^י!

הרבי אחז מכך שסוף כל סוף האמירה היא מעלה גדולה, אולם להפוך את 'האמירה לבד' לעיקר – זו סטייה מן האמת!

הערות ומראי מקומות

נד. שמואל-א' ט"ז ז'.

נה. עיי' שיש"ק ח"ב אות רל"ז, וח"ג אות רל"ט.

נו. ליקוטי מוהר"ן תו' רנ"ז.

נז. עיי' שיחות הר"ן אות י"ט: ... וְכַל עֵקֶר מְגַמְתוֹ וְהִפְצוֹ הִיָּה תְּמִיד רַק לְעִבְדוֹת וְעֲשִׂיּוֹת שֶׁל קִדְשָׁה בְּלִי שׁוֹם חֻמּוֹת כָּלֵל, רַק שְׁנַעֲסֵק תְּמִיד בְּעֲשִׂיּוֹת שֶׁל קִדְשָׁה בְּפִשְׁטוֹת דִּהְיִנוּ לְהַרְבוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וְלַעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם וְלְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים תְּמִיד...

'האמירה' צריך להביא אותי לכך ש'המאור שבה מחזיר למוטב^{נח}, אור התורה – יחזירני למוטב, 'אור התפילה', 'אור התורה'! ברם האמירה לבד? ! הרי נאמר: "כל האומר אין לו אלא תורה, אפילו תורה אין לו!"^ט.

הזוהר בפרשת בראשית מדבר נוראות על ענין זה, שלא תדמה בנפשך שריבוי האמירה – זה העיקר, וודאי שאנו צריכים להרבות באמירה, אולם 'האמירה' צריכה לזכך את מחשבתי! שהאמירה תזכך את פני! שהאמירה תוסיף לי משהו! שלא אעצור באמירה בלבד!

אלא מאי? אם לא אעסוק באמירה אשאר בלא כלום, צריך 'להרבות בדיבורים' הרבה, אולם לבקש מהשם יתברך שה'אמירה' תביא אותי לתכלית!^ו (כאן חסר קצת).

הכנסתי בכס הרבה אמת

צריך להיזהר שלא יטעה עצמו, "שלא תתן עצמך לטעות!"^א.

פה בעולם הזה ישנם רמאים! הם לוקחים 'טבעת', מצופה זהב, אולם בפנים יש ברזל, זה לא שווה כלום, זה לא טבעת!

הערות ומראי מקומות

נח. עפ"י מדרש רבה איכה, בפתיחתא.

נט. יבמות דף ק"ט ע"ב.

ס. ע"י ברכות דף י"ז ע"א: תקלית חכמה – תשובה ומעשים טובים. פירש"י: תכלית חכמה – עיקרה של תורה שיהא עמה תשובה ומעשים טובים.

סא. עפ"י שיחות הר"ן אות נ"א: ... את זה תקבלו מאתי, שלא להניח עצמו להעולם להטעות, שלא יטעה אותו העולם... פי העולם הזה מטעה אותנו לגמרי ... (ועי' ליקוטי הלכות פ"ר ג' אות ל"ד).

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה לה

הנמשל הוא: כשמגיעים לעולם האמת מביאים שק שלם, חבילות חבילות, ושם דוחים אותו לגמרי, "מה הבאת איתך? ! כאן צריך להביא 'שק נקי', מה הבאת? ! אין לזה שום חשיבות!"²⁰.

הרבי ענה ואמר: "איך האב אין איך אסאך אמת אריינגעבראכט!"
[הכנסתי בכם הרבה אמת!] ²⁰.

אלא מאי? כשמדברים לפני הקב"ה, כשמשיחים את הלב לפני השי"ת, אזי אפשר לזכות למשהו, לאיזה דבר טוב!

'ריבוי הלימוד' זה טוב, ברם צריך לדעת שיש 'עיקר', האמירה תביא אותך לעיקר, אולם לעצור באמירה לבד? !

הערות ומראי מקומות

סב. עיי' ליקוטי הלכות הל' אונאה (הכלול בהל' שלוחין) ה' אות מ': ... כי זה כלל ויסוד כל התורה כלה שצריך לזהר מאד לבלי להטעות את עצמו בזה העולם, וכמו שצעק הוא ז"ל קדם הסתלקותו ואמר, את זה תקבלו מאתי, שלא תניחו עצמכם להטעות בזה העולם. כי העולם מטעה אותנו לגמרי וכו', כנדפס בשיחות הר"ן. אבל להנצל מטעיות של זה העולם שהם הרבה מאד מאד כמעט בלי שעור אי אפשר להנצל מהם כי אם על ידי התקרבות להצדיק אמתית שלא הטעה את עצמו בזה העולם אפלו כל שהוא ... אבל זה שטעותו בבחינת יתר משתות, שנפל כל כף עד שחולק על הצדיק, שזה בחינת יתר משתות, בחינת נגה שנוכלל בקלפה רח"ל, שם הוא בחינת בטול מקח, שכל התורה ומצוות שלו כלם בטלים ואין בקנין שלו כלום, וצריך לחזור ולתקנם מחדש לגמרי ... כי ידוע לכל אחד בעצמו כמה וכמה פגמים ופניות יש בהמצוות והתורה בעצמו של רב העולם, כי מחמת מעשיהם הרעים גם הטוב שלהם מקלקל הרבה, אף כשאינו חולק על כל פנים על הצדיק האמת, ישאר לו מהם איזה בחינת קנין לעולם הבא בבחינת קנה ומחזיר אונאה הנ"ל, מכל שכן וכל שכן כשזוכה להתקרב אליו שאז הטעות נתן למחילה פנ"ל. אבל כשחולק עליו, שזהו בחינת טעות יותר משתות, שנפל לרע גמור בחינת נגה שנוכלל בקלפה רח"ל, אזי קנינו בטל לגמרי, ועליו נאמר, "פאשר בא פן ילך ומאומה לא ישא בעמלו". ויצטרף לסבל מה שיסבל בכמה גלגולים עד שהצדיק יחזור ויתקנו מחדש לגמרי...

סג. עיי' חיי מוהר"ן אות תקל"ח.

דיבור בדעה

(השואל: הרי הרבי מדבר על 'דיבור בלא דעה' ?) 'דיבור בלא דעה' כבר דיברנו על כך – הרבי מדבר מ'הושענא רבה' – 'שמחת תורה'! שתיכף לאחר 'הושענא רבה' בא 'שמחת תורה', ו'הושענא רבה' זה 'דיבור בלא דעה', 'שמחת תורה' זה 'דיבור בדעה', ולאחר 'הושענא רבה' – התכלית צריך להיות 'דיבור בדעה'.

מתוכן הדברים שם מבינים, שלזכות ל'דיבור בדעה', אי אפשר כי אם על ידי שמקודם יהיה 'דיבור בלא דעה'.

בתחילה צריך לצעוק הרבה, למרות שזה 'בלא דעת', למרות ש'מגמגם בה', עד אשר יזכה ל'דיבור בדעה', אולם כוונת הרבי היא אכן לזכות ל'דיבור בדעה', 'דיבור בדעה'!

שכל הנקנה

הרבי הרי אומר בתורה כ"ה, "שעיקר ההשארה של האדם לאחר מותו הוא ה'שכל הנקנה'!"^{סה}.

הערות ומראי מקומות

סד. עי' ליקוטי מוהר"ן תו' ע"ד: כי יש דיבור בלא דעה, ויש דיבור בדעה. וישני בחינות אלו, הן בחינת 'הושענא רבא ושמחת תורה' ... כי 'הושענא רבא', הוא בחינת דיבור בלא דעה ... כי איתא בזהר הקדוש 'אית מאן דלעי באורייתא ומגמגם בה בגמגומא דלא ידע, כל מלה ומלה סלקא לעלא, וקדשא בריך הוא חדי בהאי מלה, ונטע לה סחרנין דהוא נחלא, ואתעבדו מאנון מלין אילנין רברבין, ואקרוו ערבי נחל' ... אבל שמחת תורה, הוא בחינת דיבור בדעה, והוא החיות של הנפש. פדאיתא בזהר: 'זכאין אנון דיידעין אורחוי דאורייתא, ומשתדלי בה בארח מישור, דאנון נטעין אילנא דחיי לעלא דכלא אסותא' ...

סה. ז"ל שם אות א': כי צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמזדמה ולעלות אל השכל ... ואחר-כך כשמשגיב בשכלו כל מה שיש ביד אנושי להשיג, אז שכלו שב שכל הנקנה. כמו שכתבו המחקרים, שיש שכל בכת, ושכל הפעל, ושכל הנקנה. ועקר קיומו של אדם לאחר מיתתו, אינו אלא שכל הנקנה ...

פרשת נח (ב') שנת תשל"ה

כל עבודתו של יהודי היא לזכך עצמו – שיהיה לו מח זך ונקי להשם יתברך! זה כל העבודה, התבודדות חצות וכל שאר העבודות, הכל כדי שהמח יהיה זך ונקי להשם יתברך!

זה כל העבודה, וזה מה שנשאר מהאדם, זה מה שהוא מביא איתו לעלמא דאתי, זה מה שהוא קנה לעצמו בעולם הזה, מח זך ונקי! "כולה במחשבה אתברירו" – אומר הזוהר הקדוש^{טו}, הכל, כל הבירור, הוא רק במחשבה שבמח! אלא מאי? כל עצותיו של הצדיק הם אלו שמביאים לידי כך, ללא העצות לא שייך כלל וכלל לזכות לכך!

ברם עלינו לדעת, שעלינו ליישב דעתנו היטב, ולשמור עצמנו, שמוחנו לא יהיה מבולבל, שלא נהיה מאלו הזקנים שהמשנה מעידה עליהם 'כל זמן שמזקינים דעתן מיטרפת'^{טז}, להתקרב יותר – שנהיה מאלו ש'דעתן מתיישבת', שהמח יהיה מיושב יותר!

לא להטעות עצמנו! שהקדוש ברוך הוא יעזור, "את זה תקבלו מאיתי, שלא תתנו להעולם להטעות אתכם!" (אמר רבינו).

יש לפעמים אדם שעוצר מלכת – הרבי אומר בתורה י"ח: "דע, כי לכל דבר יש תכלית, ולתכלית יש עוד תכלית אחר, גבוה מעל גבוה"^{טז} – הכל כדי שנזכה למח זך ונקי!

הערות ומראי מקומות

טו. עיי' זוה"ק פרשת פקודי דף רנ"ד ע"ב, מובא בליקו"מ כמה פעמים, עיי' תו' רי"א.

טז. מס' קנים פ"ג ו'.

סח. שם אות א'.

אדם שמפסיק 'להתקדם', 'זהו זה', 'לא צריך יותר מכך' זה אינו בסדר!
אולם אדם שמתקדם ושואף להמשיך 'הלאה', אזי הוא הולך בדרך הישר!

לעילוי נשמת
דוד בן חי
ז"ל

**דרושים נציגים להפצה
בכל ארץ ישראל**

להצטרפות חייגו:

0548.432.460

חסיד ברסלב יקר!

טול חלק בהוצאות

הדפסת הגליון מדי שבוע.

חתום על הודאת קבע.

והיה שותף בהפצת אור הצדיק!

לתרומות: 0548.432.460